

Polscy misjonarze męczennicy świadcami wiary

Cele katechetyczne – wymagania ogólne

- Ukazanie konsekwencji postaw sprzecznych z miłością bliźniego i aktualności prześladowań za wiarę.
- Przybliżenie postaci polskich misjonarzy męczenników jako współczesnych świadków Chrystusa.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

Uczeń:

- opowiada o męczeństwie św. Szczepana, podając powody nienawiści odczuwanej względem niego;
- wyjaśnia, na czym polega męczeństwo;
- charakteryzuje hejt i prześladowanie jako postawy sprzeczne z miłością bliźniego;
- wylicza polskich misjonarzy męczenników i opowiada o wybranym spośród nich;
- poprawnie podaje datę Dnia Misjonarzy Męczenników i uzasadnia, dlaczego właśnie wtedy obchodzone jest to wspomnienie;
- interpretuje słowa Jezusa: „Kto straci życie z mego powodu, ten je zachowa” (Łk 9, 24) w kontekście polskich misjonarzy męczenników.

Pojęcia i postaci

Męczeństwo, misjonarze męczennicy, św. Szczepan,
bł. Zbigniew Strzałkowski, bł. Michał Tomaszek, Helena Kmieć.

Wartości

Wierność Jezusowi, oddanie życia za wiarę, przebaczenie, życie wieczne.

Metody i środki

Opowiadanie, rozmowa kierowana, praca z Pismem Świętym, nagłówek prasowy, miniwykład, pokaz filmu, praca z podręcznikiem – łączenie w pary, dyskusja, uzupełnianie formularza (klepsydry); filmy i sprzęt, aby je odtworzyć, wydruki formularzy klepsydr.

Propozycja realizacji

Modlitwa na rozpoczęcie

Modlitwa franciszkańska o pokój:

*O Panie, uczyni z nas narzędzia Twojego pokoju,
abyśmy siali miłość, tam gdzie panuje nienawiść;
wybaczenie, tam gdzie panuje krzywda;
jedność, tam gdzie panuje rozłam;
prawdę, tam gdzie panuje błąd;
wiarę, tam gdzie panuje zwątpienie;
nadzieję, tam gdzie panuje rozpacz;
światło, tam gdzie panuje mrok;
radość, tam gdzie panuje smutek.
Spraw, abyśmy mogli nie tyle szukać pociechy,
co pociechę dawać;
nie tyle szukać zrozumienia, co rozumieć;
nie tyle szukać miłości, co kochać;
albowiem dając – otrzymujemy,
wybaczając – zyskujemy przebaczenie,
a umierając, rodzimy się do wiecznego życia.
Przez Jezusa Chrystusa Pana naszego. Amen.*

<https://misericors.org/modlitwa-franciszkanska-o-panie-uczyn-z-nas-narzedzia-twojego-pokoju/>
(dostęp: 29.05.2023).

Cele lekcji. Nauczyciel podaje cele w języku ucznia: opowiem o św. Szczepanie jako pierwszym męczenniku; wyjaśnię, dlaczego uczeń Jezusa nie powinien hejtować i prześladować innych; podam przykłady polskich misjonarzy męczenników; poprawnie podam datę Dnia Misjonarzy Męczenników i wyjaśnię, dlaczego właśnie wtedy obchodzimy ten dzień; wyjaśnię, jak słowa Jezusa z Łk 9, 24 spełniają się w odniesieniu do misjonarzy męczenników.

Metoda – opowiadanie. Uczniowie zapoznają się z opowiadaniem z podręcznika (punkt: „Z życia wzięte”) i analizują je:

- Czyja drużyna wygrała mecz?
- Co robił Bartek w czasie meczu?
- Co się stało Sławkowi podczas powrotu do szatni?
- Co groziło Bartkowi za kolejne złe zachowanie?
- O co Sławek poprosił rodziców?
- Jak od tej pory zachowywał się Bartek?

Metoda – rozmowa kierowana. Katecheta zapisuje na tablicy słowo „hejt” i rozmawia z uczniami o tym, czym jest hejt, gdzie można spotkać się z hejtem, z jakiego powodu niektórzy dopuszczają się hejtu. Jeśli klasa jest zgrana, to można zapytać, kto z uczniów spotkał się z hejtem. Komentując wypowiedzi, katecheta zwraca uwagę na to, że hejt jest prześladowaniem, zachowaniem szkodliwym, ponieważ nawet jeśli odbywa się w przestrzeni wirtualnej, to sprawia realne zagrożenie dla zdrowia psychicznego, odbiera poczucie bezpieczeństwa i własnej wartości. Jest niszczący zwłaszcza dla ofiary, ale też osoba hejtująca osłabia swoją wrażliwość, karmi się agresją. Hejt jest postawą przeciwną do nakazanej przez Jezusa miłości bliźniego. Podsumowując, katecheta zauważa, że hejt to prześladowanie, przemoc, której nie wolno akceptować, a jedną z przyczyn hejtu bywa wyznanie, przekonania religijne. Prześladowanie na tle religijnym było dobrze znane w czasach Jezusa i już wtedy dotyczyło Jego wyznawców.

Metoda – praca z Pismem Świętym, nagłówek prasowy. Lektura Dz 6, 8–10; 7, 54–60. Uczniowie wcielają się w redaktorów i na podstawie fragmentu Dziejów Apostolskich redagują nagłówek prasowy, w którym relacjonują ukamienowanie Szczepana.

Metoda – miniwykład. Katecheta wyjaśnia, że św. Szczepan jest uznawany za pierwszego męczennika, oddał życie za wiarę i głoszenie prawdy o Jezusie. Choć od męczeństwa Szczepana upłynęło blisko 2000 lat,

to wciąż są osoby, które tracą życie, głosząc Ewangelię. Chcą wypełniać misyjny nakaz Jezusa i udają się tam, gdzie jeszcze nie wszyscy poznali Dobrą Nowinę, ale nie zawsze tam, dokąd jadą, są przyjmowani życzliwie. To misjonarze męczennicy.

Metoda – pokaz filmu. Katecheta prezentuje film na temat pierwszych polskich misjonarzy męczenników:

<https://www.youtube.com/watch?v=N6Awo4FoH6M> (dostęp: 29.05.2023).

Zależnie od możliwości czasowych, może także zaprezentować filmowe wspomnienie o Helenie Kmiec:

<https://www.youtube.com/watch?v=buLpYgYDKSM> (dostęp: 29.05.2023).

Metoda – praca z podręcznikiem, łączenie w pary. Uczniowie czytają tekst z podręcznika i na jego podstawie wykonują w zeszytach ćwiczenie 1 z podręcznika (punkt: „Praca na lekcji”) – łączą w pary pojęcia z dwóch kolumn i zapisują poprawnie w zeszytach.

Metoda – dyskusja. Uczniowie wykonują ćwiczenie 2 (punkt: „Praca na lekcji”) – katecheta podkreśla, że każda zaprezentowana opinia powinna być uargumentowana. Podsumowując wypowiedzi, katecheta zwraca uwagę na to, że oddanie życia za wiarę w perspektywie chrześcijańskiej nabiera innego znaczenia. Skoro ziemskie życie jest tylko czasowe, stanowi etap na drodze do nieba, to męczennicy, oddając je dla Chrystusa, w najdoskonalszy sposób wyrażają wiarę w życie wieczne i w to, że Jezus nagrodi ich wierność – tak jak zapowiedział słowami: „Kto straci swe życie z mego powodu, ten je zachowa” (Łk 9, 24).

Metoda – uzupełnianie formularza (klepsydry). Na podstawie wiadomości z lekcji i podręcznika uczniowie wypełniają klepsydrę dla wybranego misjonarza męczennika. Wpisują datę śmierci, wiek, imię i nazwisko, a także krótko nawiązują do działalności misyjnej i śmierci męczeńskiej.

Podsumowanie lekcji

Katecheta stwierdza, że błogosławieni ojcowie Michał i Zbigniew oraz Helena Kmiec nie są jedynymi polskimi misjonarzami, którzy oddali swoje życie, głosząc Jezusa. Może wyliczyć innych misjonarzy męczenników. Pomocna może być strona Komisji Episkopatu Polski ds. Misji:

<https://www.misje.pl/artykuly/misjonarze-meczennicy> (dostęp: 29.05.2023).

Chociaż każdą z tych osób wspomina się w kolejne rocznice śmierci męczeńskiej, to w kalendarzu liturgicznym jest jeszcze jedno ważne wspomnienie ich wszystkich: Dzień Misjonarzy Męczenników (Dzień Pamięci i Modlitwy za Misjonarzy – Świadków Wiary i Męczenników). Obchodzony jest 24 marca, bo właśnie tego dnia w 1980 roku podczas Mszy Świętej sprawowanej w kaplicy szpitala w San Salvador śmierć męczeńską poniósł arcybiskup Oskar Romero, obrońca praw człowieka, zwalczający przemoc podczas trwającej wówczas w Salwadorze wojny domowej.

Modlitwa na zakończenie

Z podręcznika.

Alternatywnie: modlitwa za wstawiennictwem Heleny Kmieć:

Miłosierny Boże! Dzięki Twemu miłosierdziu przybliżyło się do nas królestwo niebieskie. Wspominając piękne życie Helenki, prosimy, udziel jej odpuszczenia grzechów, aby uwolniona od wszystkich win cieszyła się z Tobą bez końca.

Przyjmij, Panie, naszą modlitwę. W pokorze prosimy, byś dał miejsce w niebie, błogostawiony pokój oraz blask Twego światła służebnicy Helenie, która zasnęła z nadzieją zmartwychwstania.

Także nam, którzy opłakujemy jej odejście, daj życiodajną nadzieję w naszych sercach. Niech będzie dla nas pociechą w cierpieniu, które stało się naszym udziałem.

Spraw, Panie, byśmy pełni ufności oczekiwali dnia, w którym wskrzesisz wszystkich zmarłych, byśmy wraz z Helenką i wszystkimi Ciebie miłującymi mogli stanąć przed Twoim obliczem. Przez Chrystusa, Pana naszego. Amen.

<https://helenakmiec.pl/zyciorys/modlitwa/> (dostęp: 29.05.2023).

Praca domowa

Polecenie z podręcznika (jako możliwe źródło warto wskazać uczniom stronę Komisji Episkopatu Polski ds. Misji, na której jest zakładka poświęcona polskim misjonarzom męczennikom).

Korelacja z edukacją szkolną

- Wiedza o społeczeństwie:

Powołanie do życia w świecie, podstawa dialogu ze światem współczesnym – prawa człowieka: godność człowieka, podstawa różnych systemów moralnych, źródło powszechnych, przyrodzonych, nienaruszalnych i niezbywalnych wolności i praw człowieka; przeciwstawianie się zjawiskom braku tolerancji wobec różnych mniejszości.

Odpowiedzialne korzystanie ze środków masowego przekazu: funkcje i rodzaje środków masowego przekazu; znajdowanie w mediach wiadomości na wskazany temat; różnica między informacją o faktach a komentarzem i opinią; rzetelność dziennikarzy; funkcje reklamy i krytyczna analiza wybranego przekazu reklamowego; cele kampanii społecznych i analiza materiału z wybranej kampanii tego rodzaju; znaczenie opinii publicznej.

Udział obywateli w życiu publicznym – społeczeństwo obywatelskie: cnoty obywatelskie (odpowiedzialność, troska o dobro wspólne, aktywność, przedsiębiorczość, solidarność, roztropność, tolerancja, odwaga cywilna); przykłady działań wybitnych Polaków.

Odpowiedzialność za sprawy międzynarodowe – wybrane problemy społeczne współczesnego świata (np. głód, zanieczyszczenie środowiska); propozycje działań w kierunku poprawy warunków życia innych ludzi na świecie.

- Język obcy nowożytny oraz język mniejszości narodowej lub etnicznej: Słownictwo religijne: np. apostołstwo, wyrażenia biblijne, np. rozesłanie „Idźcie na cały świat...”.

Załącznik 1

Z żalem zawiadamiamy, że w dniu _____
zmarł(a), przeżywszy _____ lat

Śp.

Kto straci swe życie z mojego powodu, ten je zachowa (Łk 9, 24).